

Odlar kärleksört bland dovhjortar

På sommaren brukar jag vara på norra Nämdö och där finns massor av apollo- och andra vackra fjärilar. På ett vintermöte med Sörmlandsentomologerna fick jag höra att fetörtsblåvinge finns på Munkö, 2 km bort, så möjligheten att jag kan hitta fetörtsblåvinge på tomten är stor. På senare tid har den rapporterats från ytterligare en närbelägen ö.

Miljön (habitatet) är rätt, men fetörtsblåvingen kräver kärleksört, och den glufsar ju dovhjortarna i sig. Nämdö är en liten ö och vid den årliga dovhjortsräkningen kan man räkna in 250 – 300 djur. Därför beslutade jag mig för att anlägga en ”fjärilsträdgård”. På ett ställe växer kärleksört på en bergssida, och där har jag satt upp ett enkelt staket så att hjortarna inte når den - varken uppifrån eller nerifrån.

Det är så lätt att ta sticklingar av kärleksört. Det blir nya plantor på 14 dagar. Just nu har jag strax under 100 stänglar (kärleksört inventeras i ”stänglar”, inte plantor). Kärleksört lockar många olika insekter/fjärilar, där ibland **apollofjäril**. Det är larverna, som behöver kärleksört.

Jag hittade ängsnätfjäril 2013 – 2016. Sedan var de borta. Naturligtvis funderade jag: Hur kan de komma tillbaka? Förstahandsvalet när det gäller växter är axveronika. Den finns vilt i omgivningen, men antalet har minskat de senaste åren. Axveronika planterades, och den gillas också av andra fjärilar. Enligt flera sajter på Internet är axveronika ”rådjursäker” – Kanske gäller det dovhjortar också. I år har jag återfunnit ängsnätfjäril.

Intill trädgården med kärleksört och axveronika finns en bergsplatå (350 m²) där det växer gräslök, bergsyra och styvmorsviol. Jag har förbättrat den genom att under 2019 – 2022 så över 8 tusen frön av styvmorsviol. I år har jag sått 28 tusen frön. De kostar

mindre än 1 öre/st. Gräslök är också ”rådjursäker” och viol blandat med gräslök klarar sig ganska bra. Styvmorsviol lockar till sig pärlmorfjärilar. **Hedpärlemorfjäril** lyckades jag fotografera någon enstaka redan 2013, men i år har jag fotat över 10 ex. Jag vill tro att det beror på min ”trädgård”.

Apollofjärilen behöver nektarväxter – gärna kärrtistlar. De växer sällan i samma område som kärleksörten. Pärlmorfjärilar söker också upp tistlar, så jag har inhägnat ett litet område (15 m²) i kanten av en äng. De dominerande växterna där är brudbröd, kärrtistlar, praktlysing och strätta. Alla är meterhöga. Att områdena inte ligger tillsammans är inget problem. Fjärilarna söker sig till områden som dovhjortarna inte har kalätit.

Den stora frågan är om fjärilarna trivs här och lägger ägg som blir larver... Kanske inte, men blommor lockar fjärilar. Bergssidan med kärleksört är på tok för brant för att det ska stanna kvar några mängder förna (fjolårsrester av mossa och lavar), som apollolarverna gärna gömmer sig bland. Här blåser förnan bort och/eller ramlar ner. Fetörtsblåvingen väntar jag fortfarande på, och den är inte direkt beroende av att förnan stannar kvar.

Lars Liljeruhm

